

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Presă ungurească.

În viața de toate zilele se vorbește, că cu atât mai onorabilă este o femeie, cu cât se vorbește mai puțin despre ea.

Lucrul acesta astăzi nu se mai poate aplica la presa ungurească, unul dintre factorii principali ai vieții de toate zilele. În timpul din urmă s'a deochiat din ce în ce tot mai rău, a lunecat pe povârnișul păcatului, iar păcatul, care nu are astâmpăr, i-a scos veste rea. Și veștea a cutureiat toate colțurile țării, că presa e bolnavă, că și-a pângărit sfințenia chemării sale dusă în ispită de ochiul satanei.

Cine ar fi cutezat însă să invinuiască această presă cu fapte de necinste, câtă vreme pururea călăria lărmuitoare pe cinstea principiilor și lupta cinstită a acestor principii? Nime, căci în lipsa dovezilor bine ascunse de cârmuitorii presei, și-ar fi aprins paie în cap, și cuvântul de protestare al ziarelor l-ar fi discreditat pentru totdeauna.

A trebuit deci să vină o persoană, care eră bine versată în aceste taine, ca să ridice vâlul mohorât și să descopere cangrena presei în locul cel mai ales al țării: *în dietă*.

Unei porniri de răzbunare avem să mulțămim toate destăinuirile ce le-a făcut în fața țării deputatul Nic. Szemere în interpelația sa de Mercuri. Societatea pentru alergările de cai, al cărei prezident este Szemere, a fost atacată dăunăzi de o parte mare a ziarelor din Budapesta, că ar comite multe nelegiuiri și ar suferi multe mizerii. Szemere indignat a folosit prilejul de a descoperi păcatele acestei presei, care îl atacă pe nedrept și pe care el însuși încă o menajă cu paușale.

Minunate sunt destăinuirile făcute de dânsul. Din aceste se vede că de când presa ungurească a apucat pe mâinile perciunaților, sentimentul cinstei ziaristice și-a adunat catrafusele de prin redacții, — căci azi cu 90% dintre ziarele capitalei nu poți stă de vorbă decât sunând în buzunar cheile wertheimiane.

Nouăzeci la sută sunt tot ziare de agitație, senzaționale, ziare înarmate cu cele mai perfecte aparate ale minciunei, în dosul cărora se ascund cele mai scandaloase fapte. Presa de azi e putredă de cangrena mituirei, baza ei este târguiala cu arama sunătoare. Idolului acestuia îi jertfește orice principii ale binelui public, dovadă că nu s'a sfiit ca ani de rând să tragă pe sfoară opinia publică a țării.

Pe această cale a ajuns presa o putere suverană, căci pe deoparte are parale, iar pe de alta, ceice le dădeau le jertfiau bucuros și de sâlă ca să nu peardă din mână acest factor puternic de propagandă și corteșire.

Iată deci presa ungurească ajunsă la un stadiu de josnică imoralitate, care te scârbește și care cu greu se va mai putea lecul.

*

Dăm pe scurt interpelarea lui Szemere:

On. casă! Presa este factorul cel mai puternic la ridicarea bunurilor publice intelectuale, morale și materiale ale unui stat. Chemarea ziaristului e cea mai nobilă. Presa bună e binecuvântare asupra patriei.

La 1830 erau la noi abia 10 ziare. Azi singură Budapesta are 30 ungurești și 9 nemțești, tot ziare de zi, mai multe ca orice capitală din Europa afară de Paris. Susținerea ziarelor reclamă sume uriașe. La noi însă ziaristii sunt mai slab plătiți. Unii poate cred, că aceștia se susțin din abonamente și anunțuri. Se înșală. Cinste excepțiilor, dar ziarele noastre le susține statul, vistieria lui, băncile și instituțiile publice cu anunțurile și paușalele lor. Toate acestea se fac însă pe ascuns, sumele se înseamnă tot în alte rubrici. Astfel a făcut Lengyel Z. destăinuirea, că direcția căilor ferate dă la an peste un mil. de cor., iar cu celelalte sume împreună dă statul mai mult ca două milioane coroane la an subvenție ziarelor. Budgetul pe a. 1907 e încărcat la speșele căilor ferate cu 400 mii cor. pentru ziare. În realitate însă nu se induce nici un filer pe seama acestora, ci se ascund în suma speșelor efective. Și de ce se dau aceste sume? Nu-i motiv.

Mersul trenurilor e publicat la toate garile pe toți păreții, n'au deci lipsă de reclam. Tot așa cu bilete de liber parcurs. Este ziar care are singur 24 bilete. (Un glas: Ba chiar 40). Mari abuzuri s'au făcut cu aceste așa numite paușale. Un mic exemplu dau datele pe 1895 ale ziarului „Egyetértés”, care în acest an a primit paușale dela 32 de instituțiuni mari (abstragând cele multe mărunte) sume mari în valoare de 26 mii cor., între cari numai dela căile ferate 4500 cor. De atunci se înțelege paușalele au tot crescut. Fabrica Ganz plătește ziarelor la an peste 90 mii cor. În 26 August 1906 tot ziarul „Egy.” a primit dela căile ferate 36 mii cor. paușal. Și alte ziare au primit paușale mari. Astfel în 1905 „Bud. Napló” 8700 cor., „Bud. Hirnap” 3500 cor., „Ujság” 7000 cor., „Népszava” 2800 cor., „Pesti Hirnap” 3500 cor., „Pester Lloyd” 9000 cor., „Pesti Napló” 3000 cor. etc.

Se naște deci întrebarea, că în stare e țeara să supoarte atâta parazitism și că într'adevăr facu-și ziarele datoria conștientă și obiectivă? Răspunsul e trist. Paușalele pun presa în serviciul persoanelor, îi leagă mâinile. În alte țări nu există aceste paușale nici din partea statului nici a privaților. La noi a devenit boală. Dacă plătești din greu la ziare scapi de urgia de a ți-se descoperi păcatul. În schimb acestor mituiri ziarele încunună cu lauri pe celce își zuruie în buzunar cheile wertheimiane, aruncă însă fulgere asupra celorce profesează lupta ideilor cinstite. Citează mai multe pasaje din unele ziare.

Se întreabă apoi: Unde e procurorul? Ori țeara nu mai are procurori. Pentru astfel de fapte își dă bietul cetățean sărac banul câștigat cu amară sudoare? Aceasta e civilizația maghiară modernă? La chestiuni de păcate criminale își au partea aproape toate ziarele, căci cel vinovat numai cu sume grase se poate mântui de urgia lor. Observă însă tăcere de aur, când e vorba d. e. de loteria de stat, care dă paușale din belșug.

E timpul de îndreptare. Guvernul actual nu are lipsă de această proptă

scumpă. Cere esmiterea unei comisii parlamentare pentru sanarea acestor păcate grele.

*

Ministrul-prezident *Wekerle* a răspuns imediat. El zice: Da, va căuta să leuciască răul, care într'adevăr e insuportabil, căci lucrul a degenerat în unele direcții încât a devenit supărăcios. Paușalele se vor da numai acolo unde e lipsă, și în măsura în care este lipsă, cum e de ex. la susținerea ziarelor din provincie unde nu se pot susține singure ziarele ofici-oase comitatense ori unde e lipsă de contrabalansarea agitațiilor naționalistilor. Promite că va căuta purificarea și în acest scop apelează la ajutorul societății și la elementele bune ale presei.

*

În fața acestor interesante destăinuirii noi, ziarele naționaliste, cari nu ne am înfruptat nici când de astfel de paușale și tot am existat, privim cu răceala omului cu judecata obiectivă la obrazul presei jidano-maghiare, care nu se înroșește de rușine, ci caută să se scoată nevinovată din murdăria păcatului. Aproape toate ziarele cu musca pe căciulă se dau de cătră pădure și încep să-l injure pe dep. Szemere. Astfel unele „protestează” împotriva „suspecțiilor moralei presei” („Friss Ujság”), altele ca „Népszava” declară pășirea lui Szemere: „o răzbunare josnică”, „N. Pester Journal” zice, că declarațiile lui „miroasă a grajd” și se laudă că el (adecă „Journalul”) a adus mai multe servicii culturii maghiare decât întreg parlamentul”, „Polgár” îl declară pe Sz. „vrăjmaș al presei”, „Egyetértés” îl face „analfabet”, „Pesti Hirnap” se plânge, că cu tot paușalul are „deficit” pe urma căilor ferate, „Nap” turbă de mânie, pe când „Budapest”, ziarul special al lui Kossuth, rămâne rece și nepăsător. Și pe lângă aceste toată pleiada ziarelor se năpustește asupra lui Szemere, unele injurându-l, altele scuizându-se, toate într'un glas însă neagă și declară de neadevăr destăinuirile lui.

Și vina principală a acestei decădinte morale a presei maghiare o poartă în prima linie: *politica*. În războirile partidelor politice fiecare caută se pună mâna pe ziare, căci numai aceste erau acomodate pentru seducerea opiniei publice. Câștigarea presei însă a costat parale la început mai puține, din an în an însă tot mai multe, până ce au ajuns la abuzuri ca cel cu Dienes Márton, cu „Független Magyarországnak”, cu guvernul dela Fiume și altele.

Iar rezultatul final a fost, că azi presa maghiară stă la dispoziție numai pentru parale, iar în cazul acesta stă la dispoziție *oricui* și în orice afaceri fără osebire de principii. Porumbii din piața sf. Marcu încă se trag mai bucuros la celce le aruncă mai multe sămințe.

Se știă și până acum, că presa ungurească suferă de astfel de rane ascunse, dar n'a avut cine le descoperi. E bine, că a venit tocmai un membru de valoare al societății ungurești, care le-a dat pe față în

deplina lor golătate murdară. Și a venit — așa se pare cel puțin — cu gând să leuciască ranele, de aceea presa întreagă tipă de durere. Vom vedea însă întrucât a fost leacul acesta bun.

Congresul național-bisericesc.

Sibiu, 16 Octomvrie n.

Sedința a doua.

S'a ținut ieri, Luni, în 15 Octomvrie n. A fost deschisă la orele 10 și un sfert. Prezident înaltpreasfinția Sa, domnul arhiepiscop și metropolit *Ioan Meșianu*, notar de sedință protopresbiterul *Ioan Pinciu*.

Domnul *Mateiu Voilean*, asesor conzistorial, citește procesul verbal al sedinței de deschidere. Se autentică. Se pune apoi la ordinea zilei verificarea deputaților congresuali.

Deputatul Dr. *Ioan Șenchea* comunică congresului, că deputații din arhidieceză, constituiți în secțiune verificatoare, au ales prezident pe *Preacuvioșia Sa*, domnul arhimandrit, vicar arhiepiscopesc, Dr. *Ilarion Pușcariu*, și raportor pe Dr. *Ioan Șenchea*. Propune în numele acestei secțiuni verificarea tuturor mandatelor deputaților din dieceza Aradului neatacate prin protest, 27 la număr, iar cele două protestate, al deputatului din cercul Aradului, *Aurel Petroviciu*, și al deputatului din cercul Lipovei, Dr. *Aurel Cioban*, să fie predate comisiei verificatoare, care se va alege. Un credențional n'a fost prezentat, al deputatului *Virgil Tomici*. Afacerea aceasta încă să fie predată comisiei verificatoare.

Propunerea se primește în întregime.

În numele deputaților din dieceza Aradului, constituiți asemenea în secțiune verificatoare, sub prezidenția *Preacuviosului arhimandrit Augustin Hamea*, raportează deputatul Dr. *Nestor Oprean*, și propune verificarea mandatelor neatacate prin protest ale deputaților aleși pe teritoriul diecezei Caransebeș. Mandatele atacate prin protest ale deputaților Dr. *Nicolae Ionescu*, *Petru Corcan* și colonelul *Nicolae Marin* să fie trecute la comisiunea verificatoare, împreună cu ale deputaților cari încă nu și le-au prezentat: *Ilustrii domni Dr. Alexandru de Mocsonyi și George Serb*. Un cerc e vacant în dieceza aceasta.

Propunerile raportorului se primesc, iar cu privire la cercul devenit vacant prin abdicare, din partea prezidiului se face comunicarea, că s'au făcut pașii de lipsă pentru efectuarea noiei alegeri.

În urmă raportează deputatul Dr. *Petru Cornean* în numele deputaților din dieceza Caransebeș, constituiți și ei în secțiune verificatoare, sub prezidenția *Preacuviosului arhimandrit Filaret Musta*, că 24 mandate ale deputaților din arhidieceză au fost aflate în regulă, prin urmare propune verificarea lor. Trei mandate nu au fost prezentate, ale deputaților Dr. *Nicolae Comșa*, *Vasile Almășan* și Dr. *Ioan Farcaș*, două sunt protestate, cel din *Sebeș* și cel din *Dej*, iar în cercul electoral *Turda* nu s'a ținut scrutinii.

Toate acestea afaceri să treacă la comisiunea verificatoare.

Se primește.

Se constată, că au fost verificați 73 de deputați congresuali, prin urmare congresul se declară capabil de a funcționa și a aduce hotărâri valide și obligatoare.

Înaltpreasfinția Sa, prezidentul, propune, ca congresul să esmită o comisiune

care să facă candidările pentru birou și pentru diferitele comisiuni.

La propunerea Preasfințitului Episcop al Aradului Ioan I. Papp, comisiunea vine aleasă astfel: Arhimandritii Filaret Musta și Vasile Mangra din cler, și dintre mireni Ioan caval. de Pușcariu, Parteniu Cosma și Petru Truța.

Ședința vine apoi suspendată pe 10 minute.

După redeschidere deputatul Petru Truța propune să fie aleși în birou și în comisiuni următorii domni:

Ca membri ai biroului, din cler Mateiu Voilean, Ioan Georgia și Ioan Pinciu, dintre mireni Dr. George Proca, Dr. Ioan Șenchea, Dr. George Ciuhandu, Dr. Aurel Cioban, Dr. George Miclea și George Breban.

În comisiunea verificatoare ca membri: Dr. Ioan Trailescu, Dr. Ioan Șenchea și Ilie Trăilă.

În comisiunea organizatoare: Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea, Arhimandritii Parteniu Cosma, Ioan cav. de Pușcariu, Nicolau Zigre, Petru Truța, Coriolan Brediceanu și Ilie Trăilă.

În comisiunea bisericească: Dr. Eusebiu R. Roșca, Vasile Mangra, Dr. Iosif T. Badescu, Ioan A. de Preda, Dr. Iancu Meșianu, Paul Fășie, Mihail Veliciu, Aurel Novac și col. Nicolae Marin.

În comisiunea școlară: Grigoriu Plețos, Roman R. Ciorogariu, Dr. George Popoviciu, Arseniu Vlaicu, Dr. Aurel Vlad, Vasile Goldiș, Emanuil Ungurian, Patriciu Drăgălină și Ioan M. Roșiu.

În comisiunea financiară: Dr. Miron E. Cristea, N. Roxin, Mihail Popoviciu, Dr. N. Comșa, Sim. Damian, Dr. Aurel Lazar, Ioan Budințian și Dr. Petru Cornean.

În comisiunea petiționară: Vas. Damian, Gerasim Sârbu, Sebastian Olariu, Dr. Vas. Pahone, Dr. Vas. Preda, Dr. Ioan Cuciu, Dr. Gavril Cosma, Aurel Novac, Dr. Petru Corneanu.

În comisiunea fundațiunii Gozadu: Nicolae Ivan, Dr. Traian Putici, Andrei Ghidiu, Mihail Cirlea, Dr. Stefan Rozvan, George Feier, Dr. Nestor Oprean, Ioan Budințian și George Breban.

Se prezintă acum rapoartele Conzistoriului metropolitan către congres și actele intrate pentru a fi supuse deliberării congresului.

Se împart toate între comisiunile alese.

Dintre ele remarcăm: *Memorandul Bănățenilor în chestia episcopiei ce e de înființat în Timișoara*, și propunerea conzistoriului metropolitan în chestia *ameliorării salariilor învățătorescilor la școlile confesionale gr. or. române*, ambele de mare însemnătate și actualitate.

Vin în urmă prezentate cererile mai multor deputați pentru concediu, cari toate se înouviștează.

Se stabilește ordinea zilei pentru ședința proxima, care se va ține Marți la orele 11, și apoi ședința se închide la orele 11 și jumătate.

Ședința a treia.

Ținută astăzi, Marți, 16 Octomvrie n. A fost deschisă la orele 11. Președinte Inaltpreasfinția Sa arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Dr. G. Proca.

Protopresbiterul Ioan Pinciu cetește procesul verbal al ședinței premergătoare, care s-a autenticat.

Președintele depune apoi pe masa biroului *memorandul învățătorilor confesionali gr. ort. români din tractul Brașovului* în care cer *permisiune* de a lua parte la congresul interconfesional român, planuit.

Se predă comisiunii organizatoare. Deputații congresuali Mihail Cirlea și Dr. Miclea cer concediu. Rugărilor lor se trec la comisiunea petiționară.

Cere apoi cuvântul Preacuvioșia Sa domnul protosinel și director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca și face următoarea propunere, primită cu vii aprobări din toate părțile:

„Mărit congres! În anul 1908 se împlinesc 100 de ani dela nașterea fericitului în Domnul, marele și neuitatul arhiepiscop și metropolit Andrei baron de Șaguna. Un moment acesta în viața noastră bisericească de elevare sufletească, pentru că ne dă impulsul să mai revenim asupra faptelor lui, cari au creat epocă pentru biserica noastră, scoțându-o din starea ei umilită și asigurându-i o pozițiune adecuată în raport cu celelalte biserici din patrie, iar prin organizarea ei constituțională autonomă i-a asigurat nu numai conzistența, dar i-a dat și prestigiul recerut în rândul celorlalte biserici.

Cuvine-se deci, ca drept dovadă a sentimentului de fiu recunoscător, această supremă reprezentanță bisericească, la acest period iubilar în mod adecuat să dea expresiune manifestărilor sale față de memoria neuitatului arhiepiscop, ca toți fiii bisericii noastre să iee îndemn și exemplu cum se venerază memoria bărbatilor vrednici din neam în neam, scoțându-li-se la iveală cu orice ocaziune binevenită virtuțile neperitoare, cari posterității servesc ca tot atâtea faruri luminoase în calea progresului. Și deoarece congresul în anul 1908, conform normelor în vigoare, nu se întrunește, îmi iau voe a face următoarea propunere:

Conzistoriul metropolitan se însărcinează, ca din bun timp să iee dispozițiunile necesare, ca în anul 1908, când se împlinesc 100 de ani dela nașterea fericitului în Domnul, marele și neuitatul arhiepiscop și metropolit Andrei baron de Șaguna, la timp adecuat, din partea credincioșilor în cadrele instituțiilor noastre bisericești și școlare să i-se serbeze amintirea cu solemnitatea și devotamentul cuvenit, scoțându-i-se la iveală și cu această ocaziune faptele mărețe pentru neam și biserică.”

Propunerea se predă comisiunii bisericești. Se pune acum la ordinea zilei raportul comisiunii verificatoare, care s-a constituit astfel: Președinte Dr. Ioan Trăilescu, raportor Dr. Ioan Șenchea. Raportorul propune să fie verificați deputații Filip Adam și Dr. Ioan Fărcaș, apoi deputații Dr. Alex. Mocsonyi, George Serb, Vasile Almășan, Virgil Tomici, și Dr. N. Comșa. Se primește.

Alegerea preoțească din Dej a fost protestată, fiind însă protestul lipsit de bază, raportorul propune verificarea deputatului ales G. Plețos. Se verifică.

Asemenea se verifică, la propunerea raportorului, mandatul deputatului Aurel Petrovici, ales în cercul mirenesc al Aradului, apoi mandatele deputaților mireni Petru Corcan, ales în Iam, colonelul Nicolae Marin, ales în Prigor, Dr. Nicolae Ionescu, ales în Domașnia, și I. A. de Preda, ales în cercul Sebeșul săsesc.

Ordinea de zi fiind exhaustivă pentru ședința aceasta, se anunță proxima ședință pe mâine la orele 9, și ședința se închide la orele 12 din zi.

Din despărțămintele „Asociațiunii”.

Convocare.

Comitetul despărțământului Săliște al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, convoacă prin aceasta adunarea cercuală ordinară pe Duminică, în 21 Octomvrie n. c. în Aciliu, la care se invită toți membri și toți cei ce se interesează de afacerile culturale ale poporului român.

Programul:

1. La 8 ore a. m. liturgie cu predică ocazională.
2. La 11 ore deschiderea adunării în sala școlii.
3. Esmiterea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.
4. Prezentarea raportului general.
5. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea cassei și încasarea taxelor dela membri noi.
6. Dizertația: „Asigurarea vitelor ca mijloc de întărire economică”, de Dr. I. Stroia.
7. Dizertația: „Inimiciu viței de vie și mijloacele de apărare contra acestora”, de I. Chirca.
8. Darea absolutului comitetului după cenzurarea raportului și cassei.
9. Stabilirea bugetului pro 1907.
10. Eventuale propuneri.

Săliște, la 10 Octomvrie 1906.

Pentru comitet:

Dr. Stroia
direct. desp.

P. Giura
secretar.

Congresul învățătoresc.

Agitațiile printre învățători pentru aranjarea și ținerea unui congres învățătoresc interconfesional, se continuă cu un zel vrednic de o cauză mai bună. Oamenii nu știu ce fac; și e numai de regretat, că învățatul domn Nicolae Iorga, profesor universitar în București, neorientat în chestia aceasta, se pune pe partea celor ce strigă: *Jos cu barierele confesionale*. Revista „Biserica și Școala” îi răspunde dlui Iorga în numărul ultim, în articolul pe care îl reproducem în întregime după cum urmează:

„Am fost atins coliziile, cari stau în calea participării învățătorilor nostri ortodoxi români la congresul interconfesional din Blaj, pentru care se agitează în ziare, cu lozinea *„jos cu barierele confesionale”*. Credeam, că atâta va fi destul, ca să nu mai desfacem ranele veninoase de pe timpul nostru. „Telegraful Român” încă își exprimă îngrijirile sale față de direcția interconfesională a unor învățători. „Neamul Românesc” însă, la „vestea bună a marelui congres al învățătorilor români fără deosebire de confesiune”, ne apostrofază, că „din nenorocire, foaia bisericească oficială din Arad e împotriva unei singure adunări a învățătorilor de dincolo, fără deosebire de confesiune”.

Noi înțelegem mahnirea domnului Iorga cel însuflețit pentru unitatea culturală. Dela distanță și fără cunoașterea organizației noastre interne și a relațiilor existente dintre noi, eră prea firesc ca domnul Iorga să considere de nenorocire îngrijirile exprimate de noi, și acum și de colegii nostri din Sibiu. Fie-ne permis însă a dovedi și noi însuflețirea noastră pentru unitatea culturală prin un act săvârșit de Conzistorul nostru, din care învederează, cum noi am fost aceia, cari am inițiat o ententă cordială între confesiunile surori pentru împrumutata ajutorare la susținerea școalelor confesionale românești, și cum a fost bruscăt acest hiperzel al nostru.

Mai înainte de toate notăm, că numărul școalelor gr. catolice este disparent față de numărul școalelor noastre. În dieceza noastră și a Caransebeșului, cum se zice, le-am putea număra pe degete, căci gr. catolicii, împrăștiați între noi, se folosesc de o lege, care obligă pe confesiunea susținătoare de școală a *primii* pe obligații de școală ai altor confesiuni, fără dreptul de a supune contribuției colective de cult pe credincioșii confesiunii care n'are școală, ci numai pe *părinții* copiilor cari frecventează școala confesională existentă.

De aici a urmat apoi o primejdie pentru biserica noastră, că anume credincioșii nostri împovărați cu contribuțiuni de cult până la 50—100%, ne mai putând suportă sarcinile, murmurau și ademeniți, de prozelitisme regretabile, chiar ne amenințau cu trecere la gr. catolici, unde nu sunt sarcinile contribuțiunii de cult. Astfel superioritatea noastră bisericească a ajuns în dilema, de a sacrifica biserica școlii, ori școala bisericii, căci mișcările de trecere la gr. catolici, din pricina greumântului de bir cultural, se dovediră foarte serioase, și cu credincioșii reduși ne mai putând susține școlile, urmă de sine instalarea școalelor de stat pe ruinele școalelor noastre. Autoritatea noastră bisericească, Conzistorul gr. or. din Arad însă, ca să scape din această dilemă, în anul 1900 s'a adresat către Conzistoriul gr. catolic din Oradea-mare și Lugoj, cari cad în parte pe teritoriul dieceziei noastre — cu o scrisoare, în care cere ajutorul împrumutat, pe următoarele motive (luate aci textual, din actul oficios Nrul 757/1900):

a) având în vedere interesele comune religioase față de curentul socialist și ireligios, ce amenință credința creștinilor și așezămintele sfinte bisericești;

b) interesele pedagogice, ca copiii de ambele confesiuni să fie facilitați în progresul lor prin propunerea în limba maternă, prin ce și poporul își păstrează caracterul său genuin și alipirea de așezămintele străbune:

Să se învoiască Onoratul Ordinariat la compromisul, ca în comunele, în cari sunt credincioși de ambele confesiuni, dar există numai o singură școală confesională, confesiunea de minoritate și fără școală, să-și deie sucursul colectiv la susținerea școlii existente, cu abaterile dela rigoarea executiviei §-lui 45 a art. XXXVIII de lege din 1868, reclamată de preoțimea gr. cat. la organele administrative, cum bunăoară s'a întâmplat în Galșa, Baia ș. a., unde — chiar contra uzului de pe vremuri până la marginile aducerilor aminte, care este de altmintre susținut prin ordinațiunea ministrului de interne Nrul 32024/1881, — preoțimea gr. cat. preferă a face imposibilă subsistența școalelor noastre confesionale, prin denegarea sucursului colectiv al credincioșilor gr. cat. la suportarea speselor de cult, și prin restringerea la un sucurs particular al părinților, cari își trimit copiii la școală.

Consecința logică a acestei greve a unei confesiuni față de cealaltă este: înființarea școalelor de stat, la cari apoi ar fi de silă obligați și credincioșii gr. catolici a contribui colectiv ceea ce deneagă dela școalele noastre, și prin ce — fără a-și scuti credincioșii de speșele culturale — biserica gr. cat. însăși ridică indirect școalele de stat în comunele mixte confesionalmente. Venerabilul Ordinariat, sigur, va ști aprecia din punct de vedere moral-religios această fatală consecvență pentru ambele biserici, și răspunderea înaintea lui Dumnezeu

Arad, din ședința conzistorială dela 24 Februarie (8 Martie) 1900.

Iosif Goldiș m. p.
episcop.

La această recercare, Conzistorul gr. cat. din Lugoj n'a răspuns nimic, iar cel din Oradea-mare a răspuns precum urmează:

1318—1900. Ilustrisime Domnule Episcopou!

Scrisoarea oficioasă a Ilustrației Voastre de su 8 Martie a. c. Nr. 757 îndreptată către acest Ordinariat Episcopesc, îmi servește de ocaziune binevenită, spre a rectifica, cu toată reverința, aceea presupunere a Ilustrației Voastre, ca și cum acest Ordinariat Episcopesc ar fi capace a comite ceva, ce ar involucra măcar și numai umbra indiferentismului religios. Și așa veți binevoi a vedea și Ilustritatea Voastră, că postulatul dintr'aceea, că adeocă credincioșii greco-catolici din unele locuri să se îndemne ori chiar constrengă prin acest Ordinariat Episcopesc a contribui în mod colectiv la speșele culturale ale unei confesiuni acatolice, ca indentic cu postulatul negarei Santei Uniri, aici, nu numai că n'a putut fi salutat cu îndestulare, ci a produs chiar uimire și resensu.

Încât însă oficioasa de mai sus, din partea Ilustrității Voastre, ar vrea să fie preambolul apropierei atât de dorite a celor două biserici: apropierea aceasta numai așa ar fi posibilă, salutaria și binecuvântata de Dumnezeu, dacă toți Românii de sub Sacra Coroană a Ungariei se-ar dețermura a îmbrățișa iarăși acea Religione, care au profesat-o unu S. Athanasiu, unu S. Vasiliu cel mare Mare, unu S. Gregoriu Nazianzenu, unu S. Ioan Gură de aur și toți S. S. Părinți orientali, cari, precum vă este bine cunoscut Ilustrității Voastre, până la nefericita dezbinare începută pe la finea veacului IX. și consumată numai în veacul XV, toți până într'unul au păstrat cu scumpătate legătura credinței și a comuniunii cu Pontificele Roman, ca moștean al Catedrei S. Petru și așa ca Capu văzut al Bisericii lui Cristos și Centru al Unității Catolice.

Să se dărâme dară perețele despărțitor, să ne unim toți în credință și dragoste cu Roma, leagănul originii noastre, încă și pentru aceia, pentru că și însuși S. Pavel Apostolul în epistola sa către Romani, ca inspirat de spiritul Sânt, a constatat, că credința Romanilor, deja pe acele timpuri se vestise în toată lumea: „Întăiu drept aceia — zice Apostolul — mulțămesc Dumnezeui meu prin Isus Cristos pentru voi toți: căci credința voastră se vestește în toată lumea” (Rom. I. 8), încât

e una adevărată enigmă, cum de atunci, când intrată ne place a ne fali, cu tot dreptul, cu originea noastră dela Romani, unei părți conșpice dintr-o noi să-i fie totuși atât de antipatică acea credință a Romanilor, care cucerind lumea civilizațiunii adevărate, a fost totdeauna și pretutindenea vehiculul cultului formal.

Altecum binevoiți Ilustrarea Voastră, primiți grațios asigurarea deosebitei mele venerațiuni, cu care sunt

Al Ilustrății Voastre,
Oradea-Mare, din ședința Conzistorială ținută la 29 Martie 1900.

Servu umilitu:

Dr. Augustin Lauranu m. p.
vicariu gen. episcopesc.

Ilustrisimului Domn Iosif Goldiș, Episcop gr. or. n. u. alu Aradului în Arad.

Am rămas dar singuri cu sarcina susținerii școalelor în spinare, zdravăn exploatate de către „mama Roma”. Slăbiți astfel de către frații greco-catolici bunăvoință, câte jalbe învățătorescilor și dispărut. Din cele expuse este evident, că noi ne-am încercat a face o punte între biserică noastră și cea greco-catolică, însă din nefericire biserică greco-catolică ne tractează cu aiurările sale papiste. Aceasta este „nenorocirea”, pe care noi o vizăm la adresa bisericii gr. catolice. Suntem convinși, că domnul Iorga va fi cel din urmă, care va ratifica această schimbare de adresă.

Invățătoria noastră nu este autonomă; în urmare nici nu se poate organiza afară de cadrele constituției în care se află, afară de hotarele Statutului-Organic și a jurisdicțiunii regimului bisericesc. Unde nu sunt Conzistorele, nu pot fi nici învățătorii de sub jurisdicțiunea lor; iar după cuvintele conzistoriului din Oradea-Mare, Conzistorele ambelor confesiuni nu pot fi împreunate în o acțiune comună pentru școala românească. Și Roma locuta.

Firește, lozinca „Jos cu barierile confesionale” în București se înțelege așa, jos cu sciziunea confesională pe terenul cultural. Actele oficiale publicate aici dovedesc ad oculos, că noi ne-am încercat a face puntea de aur, dar coada de topor a „mamei Roma” ne zice: *non possumus*. La noi însă, precum se vede și din „Telegraful Român” (Nr. 103), în chestiunea congresului interconfesional sub lozinca „Jos cu barierile confesionale” se înțelege altceva. anume desfacerea învățătoriei de sub jurisdicțiunea confesională. Și aceasta este adevărata „nenorocire”, de care noi vom să ne ferim școala românească prin sfaturile pentru prevenirea răului cel mai mare, ce ni-se poate întâmpla. Oare ce zice la aceste domnul Iorga, înainte mergătorul curentului național? Să sacrificăm școala românească confesională iluziei unui congres interconfesional?

Altfel clara pacta, boni amici.*

Concert.

După cum am anunțat „Reuniunea română de muzică” din Sibiu va da Vineri, în 6/19 Octomvrie 1906 în sala dela „Gesellschaftshaus” un concert, al cărui program e următorul:

1. Două cântări bisericești pentru cor mixt:

a) Imnosul dela intrarea în biserică, de George Dima;

b) Partea a doua din „Concertul II. bisericesc”, de Gavr. Musicescu.

2. Două cântece pentru o voce de alt cu acompaniament de orăstră, de Her. Kirchner:

a) Rugămintă;

b) Dăbovița.

3. Hora Dobrogeană, de N. Popovici.

4. Aria Ofeliei din opera „Hamlet” pentru o voce de sopran cu acompaniament de orăstră, de Thomas.

5. Trei cântări pentru cor mixt:

a) Pe tine te laudăm, de Aug. Bena;

b) Colindă, de Tschakowsky;

c) Două inimi nu-mi dau pace, de George Dima.

6. Trei cântece populare pentru o voce de sopran cu acompaniament de pian:

a) Foaie verde foi de nuc, de Tib. Bredicean;

b) Jelui-m'as, jelui..., de George Dima;

c) Foaie verde de bujor, de Hermann Kirchner.

7. Două cântări populare pentru cor mixt:

a) Fântâna cu trei izvoare, de George Dima;

b) Morarul, de D. G. Kiriac.

8. Corul ielelor din cantata „In Carpați”, pentru cor mixt, solo de sopran și acompaniament de orăstră de Hermann Kirchner.

9. Vântul, pentru cor mixt cu acompaniament de orăstră de Her. Kirchner. Prețul locurilor: Loge 12 cor., Stal I 2 cor., Stal II 1-50 cor., Stal III 1 cor., Loc de stat 80 fil. Loc de stat pentru studenți 60 fil.

Bilete se pot procura la Librăria arhidiecezană și seara la cassă.

Inceputul la 8 ore seara.

NOUȚĂȚI.

Sfințire de biserică. Duminecă în 8/21 Octomvrie se va face sfințirea bisericii gr. ort. române din *Silciua de sus*. Actul sfințirii îl va săvârși domnul asesor consistorial Dr. *Miron E. Cristea*, ca delegat al Escelenției Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Mețianu*. Se va da un banchet, la ora unu, și sara un concert, urmat de dans. Se fac mari pregătiri, pentru ca serbările ce se vor aranja din acest prilej să fie foarte succese.

Declarația ziaristilor. În urma interpelației deputatului Szemere s'au întrunit reprezentanții presei din Budapesta în ședință și au adus o hotărâre, prin care declară susținerile lui Szemere de neadevăr, rău informate și protestează în po-triva lor. La urmă declară însă că sar bu-curos în ajutorul min. prez. pentru ca să curețe presa de ce e rău. Adeacă cum: nu-i adevăr și totuși e adevăr.

Proces sistat. Sâmbătă avea să stea în fața curții cu jurați din Budapesta dom-nul *Dim. Birăușiu* redactorul ziarului „*Poporul român*”, acuzat pentru delict de agi-tație, cuprinsă în trei articoli publicați în ziarul său, însă după constituirea juriului, procurorul regesc s'a sculat și a declarat, că-și retrage acuza, iar tribunalul a decis sistarea procedurii penale contra domnului Birăușiu.

Conflict vamal a izbucnit între Ro-mânia și Turcia, din cauză că guvernul otoman a impus o suprataxă de 5% pe făină și lemnăriile ce împoartă România. În schimb aceasta a suspendat importul.

Nou preot în America. Sâmbătă seara a plecat din Sibiu preotul *Trandafir Scorobetu* la America destinat de preot pentru comunele Shout-Sharon și Joun-gstown.

„Gazeta Bucovinei” anunță în nu-mărul de Duminecă, 14 Octomvrie n. că își sistează apariția, după ce acum mai sunt alte două ziare românești în Bucovina, cari pot să poarte singure lupta na-țională.

Mitropolitul dela Blaj Dr. V. Mi-hali a cinstit pentru biserică nouă gr. cat. din Cluj 1000 cor.

Brașovenii și poporul din țara Bâr-sei au plecat Sâmbătă la București în nu-măr de 500 persoane.

Hymen. Ana E. Dancășiu și *Romul Constantinescu* își anunță cununia lor, care se va oficia Duminecă, în 21 Octomvrie n., ora 3 p. m., în biserică cea nouă din Râșinari.

Advocat nou. Dl Dr. *Aug. Bodea* a dat cenzura de avocat înaintea comisiei dela Murăș Oșorsei.

Agata Bârsescu. Marea tragediană și-a mărturisit unui ziarist planul interesant care o ocupă acum. Vrea adeacă să dea reprezentații teatrale în New-York în limba românească. Spre scopul acesta va invita mai mulți artiști din România ca să formeze o trupă, cu care speră că va avea succese foarte frumoase.

Luptă mare electorală se pregătește în statele unite din America. Peste șeasă săptămâni va fi alegere de prezident. Ro-sevelt a declarat că nu mai candidează.

Partidele s'au pus pe lucru. Sunt până a-cum doi candidați, Hearst, al democra-ților și Hughest al republicanilor.

Dela Reuniunea sodalilor români din Sibiu. La fondurile Reuniunii s'au mai făcut următoarele dăruiri și anume: Fondului Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace au dăruit „Insoțirea de credit sâtească sistem „Raiff eisen” din Nucet 1 cor., Dr. Ghiță Măcelar, adv. și soția sa Agnes n. Cristea 5 cor., Ioan Damian, paroh (Nucet) 1 cor., Trandafir Scorobetu, paroh în Sont Sharon (America) 2 cor., Vasile Damian, protopresbiter, deputat dietal 2 cor., Ioan Hedu, sodal mäsar, (America) 1 cor.

La fondul de 20 bani pentru cum-părarea unei case cu hală de vânzare Ioan Hanciu, comer. L. 10; Const. Popa, comers. L. 5; Nicolae Moisin, comers. L. 1-25, Vasile Roman, curelar, Simion Mo-rariu, mäsar și Nicolae Poiana, comers. fiecare câte L. 1 (cor. 17-92).

La expoziția de vite de prăsilă, pe care „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu” o aranjază Duminecă la 21 Octomvrie n. c., în comuna Săsciori, comisiunea economică a comitatului Sibiu, va fi reprezentată prin esmisul său, dl prim-pretor *I. Schöpp* din Sebeșul săsesc. Comitetul central al Reuniunii invită pe toți iubitorii de progres al poporului nos-tru la această lucrare a sa de interes ge-neral.

Români nenorociți în America. Zia-rele din America „Românul” și „America” aduc veste tristă de peste Ocean. În a-propiere de orașul Alliance a sărit din șine vagonul ultim al unui tren accelerat, în care erau și vre-o 16 Români. Au ră-mas morți Ioan Ștefan și Alexandru Ștefan, iar greu rănit Petru Bichiș, toți din Sub-pădure. Pe urma morților au rămas 5 copii. Pavel Opiș din Boarta a fost omorât de curentul electric, pe când lucra la o ma-șină sprijinit pe firul de sârmă. În Indiana Harbor a fost împușcat junele Alex. Udrea din Sighișoara de către dușmanul său de moarte I. Lăpădat din Nucet. În Hammon Ind. s'a înecat Alex. Crișan al lui Iovian din Vălcani rămânând pe urmă-i femeia și doi copii.

Inventatorul revolverului, Iosif Shirk din Lancaster în America a murit în zilele trecute în sărăcie. Era mehanic simplu și și-a vândut invenția pe câțiva bani puțini acelor cari au știut să se îmbogățească cu ea.

Atestat rușinos. În capitala țării noastre venise de curând pe tapet chesti-unea de a permite în cafenele și restau-rante serviciul femeilor. Primarul orașu-lui s'a declarat contrar acestui fapt enun-țând motivul că moralitatea bărbaților din Budapesta e foarte șubredă, e mai slabă ca în ori care alt stat din vestul Europei. Prin urmare serviciul feminin ar da prilej la multe abuzuri de moralitate. Presa ca-pitalei protestează în po-triva acestei enun-țări în multe privințe adevărate a prima-rului.

Concurs

Societatea „Transilvania”, fondată în 1867, pentru ajutorul studenților și elevilor meseriași români din Transilvania, și părțile ei, publică concurs pe ziua de 20 Octomvrie st. v. 1906.

Un stipendiu de 800 lei anual, pen-tru filozofie.

Condițiunile sunt:
Testimoniul de maturitate.
Actul de naștere.

Actul de paupertate autenticat de notarul public sau de o altă autoritate competentă.

Certificat prin care să se constate că este înscris la facultate.

Certificat medical că este pe deplin sănătos.

La acest stipendiu, vor fi preferiți acei concurenți cari se pregătesc pentru ramura științelor naturale.

Stipendiul se acordă cu începerea anului școlar 1906—1907, pe anii cât du-rează cursurile specialității alese: după regulamentul facultății unde va urmă stu-diile.

Cereri se vor adresa Dlui G. Missail Prezidentul societății, Strada Grațioasă, 2.

Concurenții, cari vor reuși și vor dobândi stipendiul sunt obligați a trimite comitetului la finele fie-cărui semestru școlar certificat de frecventarea cursurilor și progresul obținut la studii.

De asemenea se vor obliga prin o declarație că vor rămâne după terminarea studiilor în patrie.

București, 2 Octomvrie, 1906.

Comitetul.

Poșta ultimă.

Dela congres.

În ședința de astăzi, Mercuri, deschisă la orele 9, s'a făcut verificarea deputaților Dr. Iosif T. Badesu și Dr. Aurel Cioban, apoi s'a discutat asupra raportului gene-ral al conzistoriului metropolitan, ca senat plenar (raportor *Petru Truța*), ca senat bi-sericesc (raportor *I. A. de Preda*) și ca senat școlar, (raportor *Ars. Vlaicu*).

La raportul din urmă s'a născut discu-ție în jurul datelor statistice, exprimân-du-se dorința să fie adunate mai cu esac-titate, apoi cu privire la propunerea co-misiunii, ca pentru cenzurarea manualelor de școală să fie instituită o comisiune cen-trală de experți, luați din toate eparhiile (propunerea s'a predat conzist. metropolitan spre studiere) și în fine în jurul or-donanțelor de maghiarizare ale fostului ministru de instrucțiune Lukács. (S'a de-cis înaintarea unei reprezentațiuni la gu-vern pentru revocarea lor).

Ședința s'a încheiat la orele 12 și un sfert. Proxima ședință mâne, Joi, la orele 9 dimineata.

Cărți și reviste.

Amicul Tinerimii, Nr. 8 a apărut cu următorul cuprins: Piticul Veselie de Tușa Tilda, Tablouri din viața păstor-ilor (Georgica lui Vergil) de M. Străjanu, Călătorii pe cer și pământ, poveste unui om de N. Baltag, Gigino de Roma, Răz-boiul între pisici de Mirgam și O bucu-rie în familie de Roma.

Constituire pentru o istorie socială cetățână, bisericească și culturală-literară a Românilor, dela originea lor încoace, până în Iulie 1504, de Dr. I. G. Sbiara, profesor universitar în Cernăuți și membru al Aca-demiei Române din București. Volumul I. Cernăuți 1906. prețul unui exemplar 12 co-roane. Se poate comandă și prin librăria arhidiecezană din Sibiu, ori deadreptul dela autor.

„Căldarul Poporului” pe 1907, a apărut, cu cuprins bogat, atât calenda-ristic-statistic, cât și literar. Afară de par-tea calendaristică cuprinde statistica insti-tuțiilor noastre culturale-bisericești-econo-mice, (biserici, școli, reuniuni etc.) după cele mai nouă date.

Partea literară e bine îngrijită: Răspân-direa Românilor. Colinde. Preotul ca pă-s-căitor (Anecdota). Despre răni (Din me-dicina populară). Împărăție țigănească (A-necdota în versuri). O nuntă domnească. Corbul și maică-sa (Fabulă). Balul seceră-torilor (Povestire). Tiganul la târg (Ane-cdota). Cum trăiesc studenții din Blaj? D-zeu știe (Poveste), apoi poezii populare, arti-coli economici, poezii, glume ilustrate etc. și Răvașul, întâmplări de peste an dela noi și din străinătate.

Căldarulul e împodobit cu multe ilustrații, între cari amintim portretele Re-gelui și Reginei României, al metropoliti-ilor Șaguna și Mețianu, a dep. dietal Dr. Teodor Mihali, a poetului O. Goga etc. Tărgurile sunt date în ordine alfabetică și fără greșeli.

Prețul 40 fil. și 5 fil. porto. Se află de vânzare la librăria „Foi Poporului”, Sibiu (strada Măcelarilor Nr. 12) și la li-brăriile dela noi. Revanzătorilor se dă ra-bat cuvenit.

Poșta redacției.

Calbor. A sosit prea târziu. Acum nu mai are înțeles publicarea, după con-gresul deja a trecut chestia între aface-rile pe cari are să le rezolve în sesiunea actuală.

Ce fericire într'o casă

dacă copiii, — în loc să fie debili, bolnăvicioși și nervoși, — sunt fericiti și sănătoși. Unul din cele mai bune mijloace, care contribuie la însănătoșirea copiilor este „Emulsion”-ul lui Scott din oleu de ficat de pește cu var și natron-hypophosphit, un preparat, care în urma însușirii sale de a vindeca și întrămă, cu mare succes se întrebunțează la însănătoșirea co-piilor. „Emulsion”-ul lui Scott e dulce și cu gust bun, deci se poate folosi cu ușurință și deoarece se mistue foarte ușor, produce ape-tit și regulează întregul sistem de digestiune apoi este și superior oleului de pește. 1252 1-4

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata pro-cedură a lui Scott.

Trimțându-se 75 fileri în mărci postale, și amintind de jurn-alul acesta se trimite sticle de probă franco de către:

Dr. EMIL BUDAI, „Stadtapotheke” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul sticlei originale: cor. 2-50. Se capătă în toate farmaciile.



Nr. 527—1906

[254] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a III-a din Bosna protopresbiteratul Ungurașului se exerce concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare oficiului protopresbiterat în termenul indicat.

Concurenții au să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică spre a cânta resp. a celebra și cu-vânta.

Fizeș-Sâmpetru, 24 Sept. 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Ungurașului, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 268—1906

[255] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din comuna Borcut, protopresbiteratul Cetatea de peatră, se exerce concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar anual de 600 coroane, solvibil dela popor, cu 100 coroane și ajutor dela stat pus în perspectivă a se vota 500 coroane, cuartir liber în edificiul școlii edificând în anul acesta și lemne de foc 4 orgii cubice. Cuincuenalele se socotesc numai dela ziua ocupării acestui post.

Învățătorul ales se îndatorează a instrui elevii în cântările bisericesti și a cânta cu ei la strană în Dumineci și sărbători.

Petițiunile înzestrate cu documentele prescrise în §-ul 60 din Regul. școl. sunt a se adresa subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, având concurenții a se prezenta înainte de alegere spre a face cunoștință și cu poporul.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Lăpușul ungurese, la 26 Septembrie 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Cetatea de peatră.

Vasile Duma
adm. ppresb.

[258] 1—1

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Sebeșana”, societate pe acții în Szászsebes, se invită a participa la

Adunarea generală extraordinară carea se va ține Marți în 20 Noemvrie a. c. n. la 2 ore p. m. în localul institutului cu următoarea

Programă:

1. Constituirea biroului.
2. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor reprezentate.
3. Decidere asupra înființării unei filiale în Vințul inferior, — Alvinz.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală extraordinară (§. 21), în senzul §. 24 din statutele institutului sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență la cassa institutului, până cel mult Luni în 19 Noemvrie n. la 4 ore p. m.

Szászsebes, 15 Octomvrie 1906.

Direcțiunea.

Nu numai cetit

dar și probat trebuie
săpunul din lapte de crin
— **Steckenpferd** —

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistrii, cum și o culoare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fl. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia E. Rummler, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cîsnădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cîsnădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei), 82 27—52 Carol Arz (str. cîsnădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.

**Viță de vie nobilitată.**

Ca și în anii trecuți așa și acum

**Prima plantație de viță nobilitată
de pe Târnave**

Propr: Fr. Caspari, Mediaș 44, (Transilvania) a fost singura în întreaga țară, care a liferat mușterilor săi cele mai sănătoase și mai curate sorte de viță de vie nobilitată. Dar și în viitor numai dela această firmă se pot procura cele mai variate sorte de viță nobilă, pentru vin de masă, desert etc., — prin a căror plantare și producere proprietarul viilor a obținut rezultatele cele mai frumoase.

Catalog ilustrat cu multe scrisori de mulțumită și recunoștință se trimite la cerere gratis și franco. [253] 1—40

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se
aparatură vindecă bôle

**pe lângă garanție.**

da împrejurării, că acest
vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțepături de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatură mea. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatură mea nu e permis să se confunde cu aparatură „Volta” deosece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatură mea e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatură mare e cor. 6.—

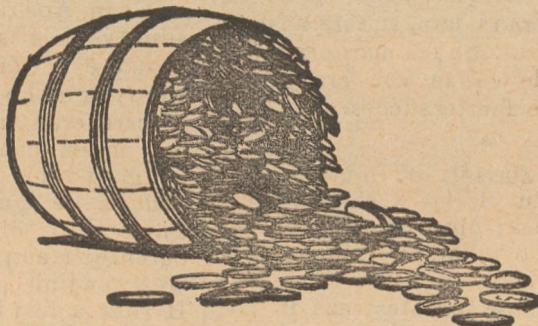
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi
[2] 201 de 15 ani.

Prețul aparatură mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

**500,000 coroane**

pentru reclame, ca
să cucerim Europa.

Diamante și petri scumpe**„TUDOR”**

Este de necrezut, că inventatorii petrilor «TUDOR» ar spesa o sumă așa de mare spre scopul acesta, dacă n'ar fi convinși, că invenția lor este cu mult **MAI BUNĂ și PREȚIOASĂ**, decât acele imitațiuni de diamant, cari s'au adus în circulație până acuma.

Trebuie să **Diamantul TUDOR**, ca să-i cunoașteți prețul.

Diamantele «TUDOR» să pot vedea numai în
galantanul lui

BRECKNER W.

250 4—

Sibiu—Nagyszeben, Strada Cîsnădiei Nr. 13.

și **NUMAI** acolo să pot căpăta.

Preț
de
introducere **8** coroane
bucata
(cu feracaro).

Inele, broșe, cercei, brațare, pep-teni ect.

Garnisite cu diamante.